

Danskernes viden om kvinder og politisk repræsentation

I dette faktaark præsenteres resultaterne af en survey om køn og demokratisk repræsentation gennemført af Epinion for DeFacto i november/december 2014. Der er 1.063, der har besvaret undersøgelsen. Målgruppen for surveyen var et repræsentativt udsnit af den stemmeberettigede danske befolkning.

Resultaterne offentliggøres i DeFacto den 4. marts 2015.

Hovedresultater

- Undersøgelsen viser, at danskerne generelt set har en ganske god fornemmelse for andelen af kvinder i Folketinget. Og danskerne forventer, at andelen af kvindelige folketingsmedlemmer vil stige fra 39 til 43 procent efter det kommende folketingsvalg. Omregnet til folketingsmandater, så er der tale om, at danskernes forventer 7 nye kvindelige medlemmer af Folketinget – eller med andre ord en stigning på 10 procent i forhold til de nuværende 70 kvindelige folketingsmedlemmer.
- Danskernes vurdering i forhold til de enkelte partiers andel af kvinder i folketingsgrupperne står i kontrast til danskernes viden omkring andelen af kvinder i Folketinget generelt. Opdeles danskerne på forskellige aldersgrupper viser det sig, at man vurderer andelen af kvindelige folketingsmedlemmer for de enkelte partier til at være højere jo yngre man er.
- Ser man på undersøgelsens resultater om kvinders repræsentation på ledende politiske poster, så overvurderer danskerne generelt andelen af kvinder ganske markant. Opgjort i ministerposter tror danskerne i gennemsnit, at der er yderligere 2 kvindelige ministre i den nuværende regering end hvad der reelt er tilfældet. Og opgjort i borgmesterkæder, så mener danskerne, at der er knap 25 kvindelige borgmestre efter seneste kommunalvalg, mens det reelle antal af kvindelige borgmestre er 13 ud af 98 mulige.

Spørgsmål vedrørende indhold kan rettes til: Arbejdslivspolitisk chef i Djøf Edith Jakobsen på eja@djoef.dk / 33 95 97 13

Spørgsmål vedrørende metode kan rettes til: Chefkonsulent Kirstine Nærvig Petersen på knp@djoef.dk / 33 95 01 94

Indhold

Danskernes viden om kvinder og politisk repræsentation.....	1
Hovedresultater.....	1
Om undersøgelsen.....	2
Kvindens repræsentation i Folketinget.....	2
Kvindens repræsentation i Folketingets partier.....	6
Kvinder på ledende politiske poster.....	9
Kvindens repræsentation i kommunalbestyrelserne.....	13
Kvindens repræsentation i et internationalt perspektiv.....	14

Om undersøgelsen

I denne befolkningsundersøgelse er der blevet spurgt ind til danskernes viden omkring køn og politisk repræsentation, herunder en række spørgsmål, som havde til hensigt at undersøge danskernes vidensniveau vedrørende andelen af kvinder i de politiske organer (Folketinget og kommunalbestyrelser), i de politiske partier og til andelen af kvinder på ledende politiske poster (ministre og borgmestre).

Desuden spørges der i undersøgelsen ind til danskernes forventning til andelen af kvinder, som henholdsvis vil være opstillet og vil blive valgt til det kommende folketingsvalg. Dette suppleres med en opgørelse af kønsfordeling blandt offentliggjorte folketingskandidater for partierne repræsenteret i Folketinget¹ samt tal fra Danmark Statistiks udgivelse *Befolkning og valg*² om folketingsvalget 2011.

Til sidst stilles der et spørgsmål vedrørende Danmarks andel af kvinder i folketetinget i forhold til de øvrige nordiske lande. Respondenterne bedes indplacere Danmark på en liste af 10 udvalgte europæiske lande i forhold til andelen af kvinder i folketetinget/parlamenterne.

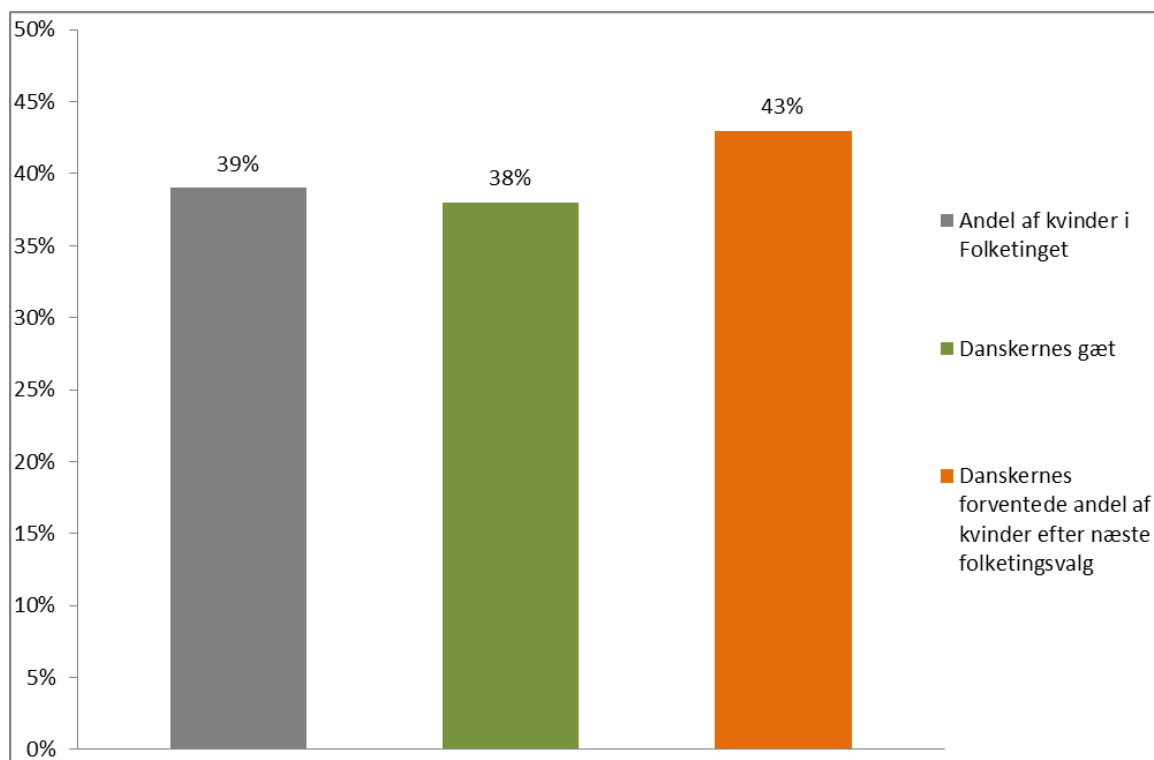
Kvindens repræsentation i Folketinget

Figur 1 viser, at danskerne generelt set har en ganske god fornemmelse for andelen af kvinder i Folketinget, samt at danskerne forventer, at andelen af kvinder i Folketinget vil stige efter det kommende folketingsvalg.

¹ Opgjort ud fra partiernes fremlagte kandidatlistor: Liberal Alliance: www.liberalalliance.dk/kandidater ; Venstre: www.venstre.dk/personer/folketingskandidater ; Socialdemokraterne: <http://socialdemokraterne.dk/A-socialdemokraterne-Folketingskandidater-default.aspx?func=article.view&menuAction=select&menuID=710793&topmenuID=688048&id=745869> ; Dansk Folkeparti: www.danskfolkeparti.dk/Folketingskandidater ; Konservative: <http://www.konservative.dk/Personer?filter=0E70BE73308F404595DA8D6D7E9B5A76> ; Socialistisk Folkeparti: <http://sf.dk/dine-politikere/folketingskandidater> ; Enhedslisten: Dataark rekvireret fra sekretariatsmedarbejder; Radikale: <http://radikale.dk/content/folketingskandidater>

² http://www.dst.dk/valg/SE_FV2011.pdf

Figur 1 Der er 179 medlemmer af Folketinget. Hvor stor en andel tror du er kvinder? Procent

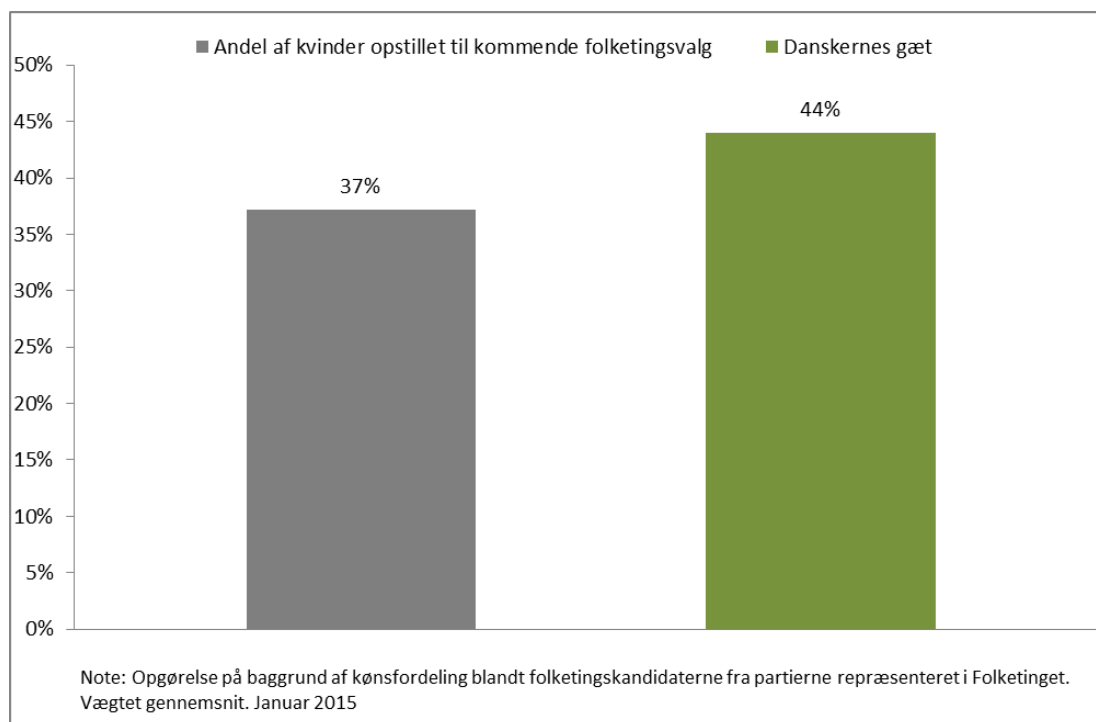

Hvis man derimod ser på andelen af opstillede kvinder til det kommende folketingsvalg jf. Figur 2, så er denne 7 procentpoint lavere, end hvad danskerne i gennemsnit angiver i undersøgelsen.

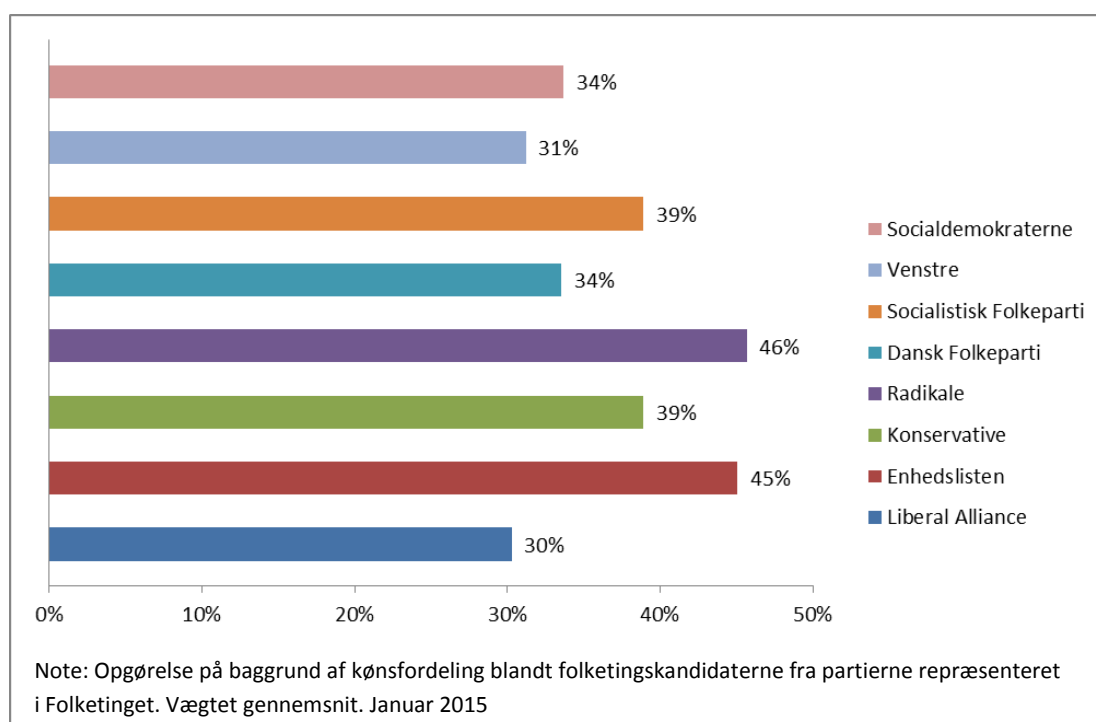
Andelen af kvinder opstillet til det kommende folketingsvalg er desuden faldet fra 38 procent til folketingsvalget 2011 til 37 procent blandt de offentliggjorte folketingskandidater for partierne. Dog skal man holde sig for øje, at de enkelte partiers opstillingsmetode og de kvindelig kandidaters placering på partilisten kan have en betydelig effekt på andelen af kvinder, der bliver valgt til Folketinget uafhængigt af andelen af opstillede kvinder.

Når der ses på kønsfordelingen blandt folketingskandidaterne til folketingsvalg 2015 fra partierne jf. Figur 3, så tegner der sig en ganske tydelig differens i andelen af kvinder, som de enkelte partier har valgt at opstille til det kommende folketingsvalg. Radikale og Enhedslisten opstiller markant flere kvinder end gennemsnittet, hvorimod Liberal Alliance og Venstre ligger med en noget lavere andel af kvindelige kandidater til det kommende folketingsvalg.

Figur 2 Hvor stor en andel tror du er kvinder blandt de opstillede til næste folketingsvalg? Procent

Figur 3 Kvinder blandt folketingskandidaterne til folketingsvalg 2015 fra partierne repræsenteret i Folketinget.

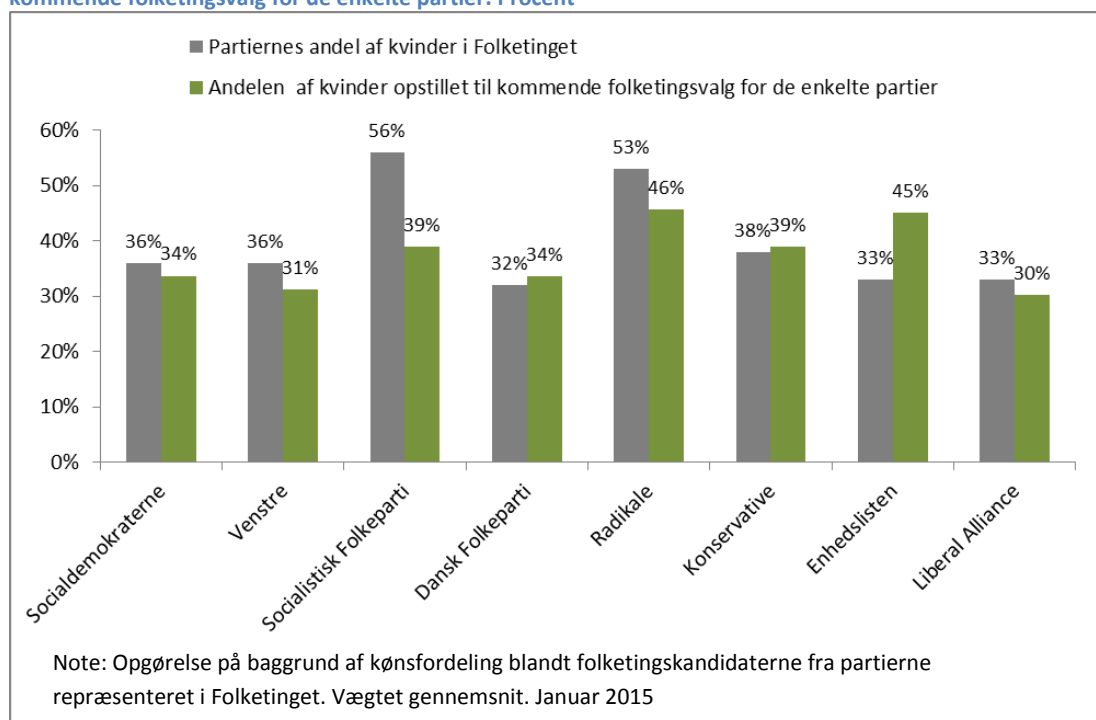
Sammenligner man partiernes nuværende andel af kvindelige medlemmer af Folketinget med andelen af kvinder opstillet til det kommende folketingsvalg jf.

Figur 4 og

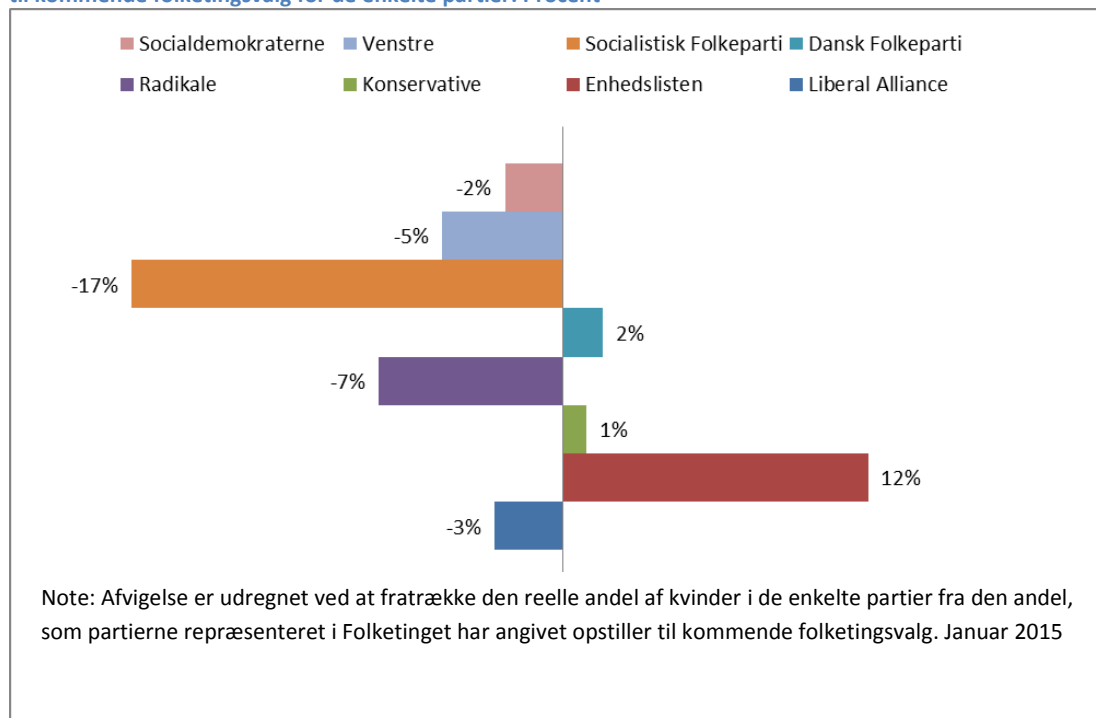
Figur 5, så ser man ganske tydelige udsving for Socialistisk Folkeparti og for Enhedslisten på henholdsvis 17 og 12 procentpoint, mens der for de øvrige partier er tale om udsving på mindre end 10 procent.

Ser man derimod på andelen af kvinder opstillet til folketingsvalget 2011 og andelen af kvinder opstillet til det kommende folketingsvalg i 2015 jf. Figur 6, så er udsvingene hos de enkelte partier betydeligt mindre, hvilket taler for, at der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem andelen af kvinder blandt de opstillede kandidater og andelen af kvinder, som reelt set bliver valgt til Folketinget. Her skiller Dansk Folkeparti sig ud med et fald på 6 procentpoint i forhold til 2011-valget, hvorimod Enhedslisten øger andelen af kvinder opstillet til Folketingsvalget 2015 med 6 procentpoint.

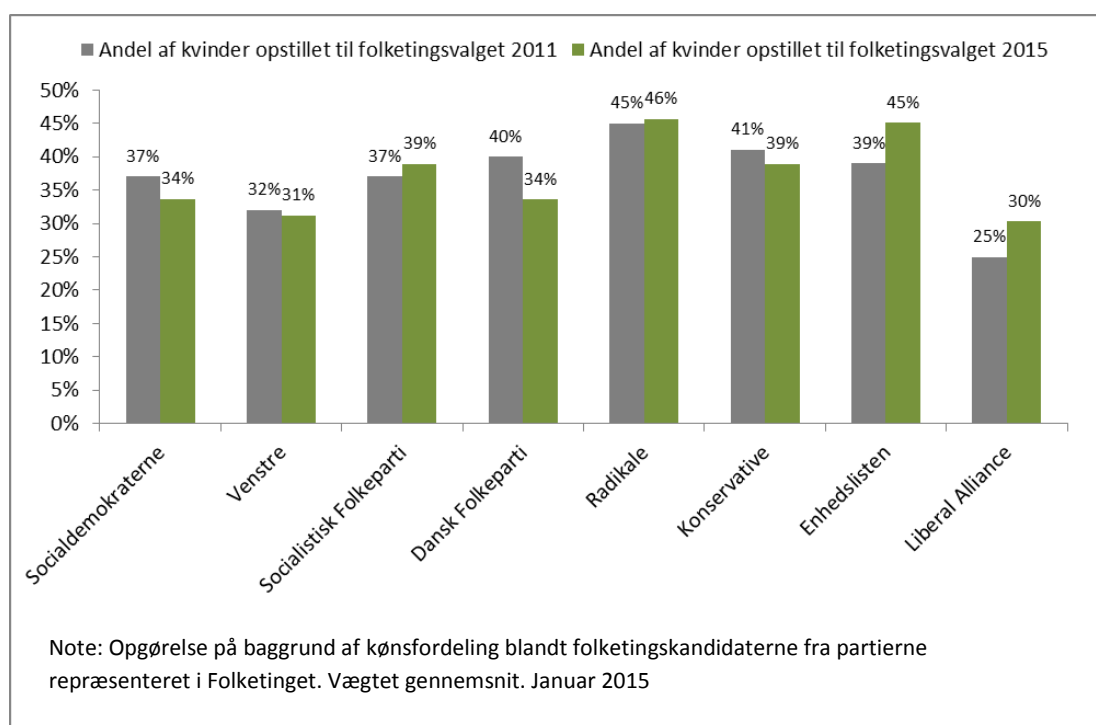
Figur 4 Andel af nuværende kvindelige medlemmer af Folketinget hos de politiske partier og andelen af kvinder opstillet til kommende folketingsvalg for de enkelte partier. Procent

Figur 5 Forskel mellem nuværende kvindelige medlemmer af Folketinget hos de politiske partier og andelen af kvinder opstillet til kommende folketingsvalg for de enkelte partier. Procent

Figur 6 Andel af kvinder opstillet til folketingsvalget 2011 og andel af kvinder opstillet til folketingsvalget 2015. Procent

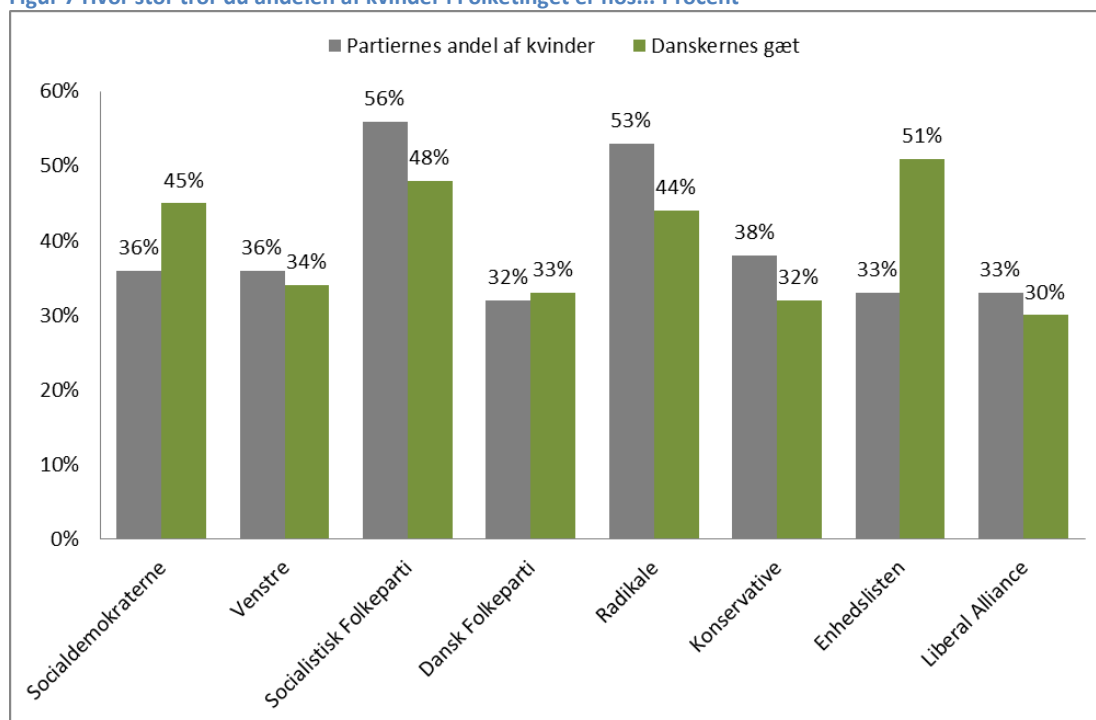
Kvindens repræsentation i Folketingets partier

Ser man på partiernes nuværende andel af kvindelige medlemmer af Folketinget og sammenligner dette med danskernes gæt i forhold til dette jf.

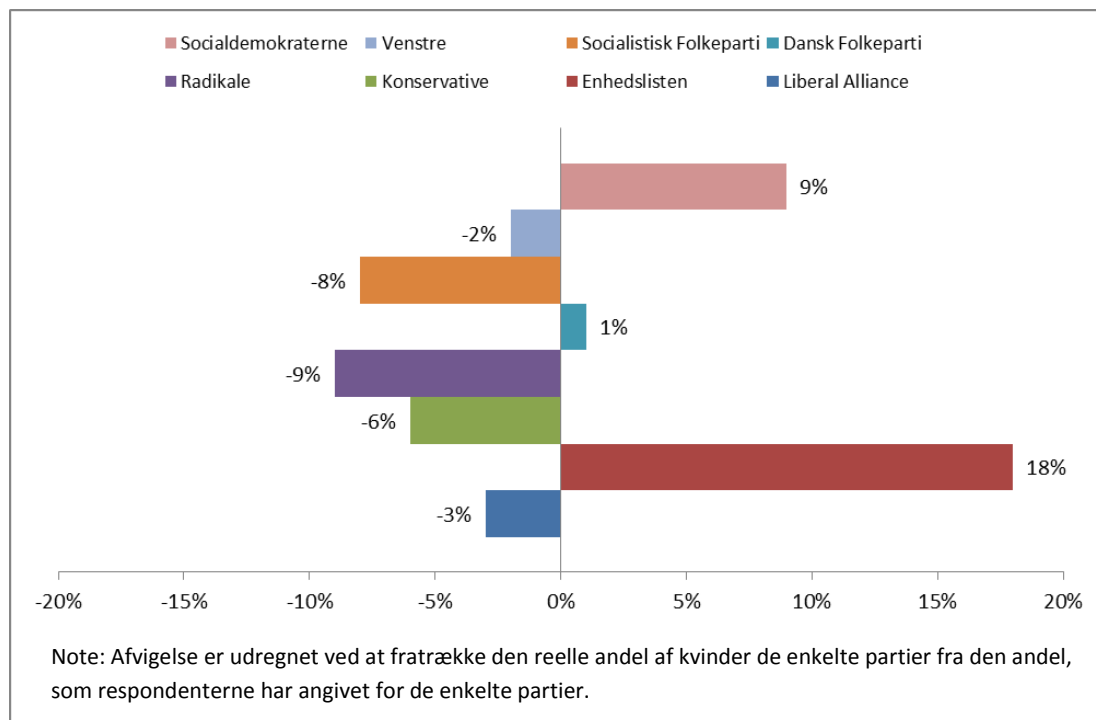
Figur 7 og Figur 8, så er det generelt set en ganske stor diskrepans mellem danskernes viden om andelen af kvinder i de enkelte partier og så partiernes reelle andel af kvinder i deres folketingsgrupper. Tydeligst er forskellen i forhold til Enhedslisten, hvor danskerne overvurderer andelen af kvinder med hele 18 procentpoint. Mens danskerne henholdsvis undervurderer og overvurderer andelen af kvindelige folketingsmedlemmer for de Radikale og for Socialdemokraterne med 9 procentpoint. Og for Socialistisk Folkeparti og for de Konservative undervurderes andelen af kvindelige medlemmer med henholdsvis 8 og 6 procentpoint.

Danskernes vurderinger i forhold til de enkelte partier står i kontrast til danskernes viden omkring andelen af kvinder i Folketinget generelt, hvor de ramte indenfor 1 procentpoint jf. Figur 1.

Figur 7 Hvor stor tror du andelen af kvinder i Folketinget er hos... Procent

Figur 8 Afvigelse fra virkelighed i andelen af kvindelige medlemmer af Folketinget hos de politiske partier. Procent

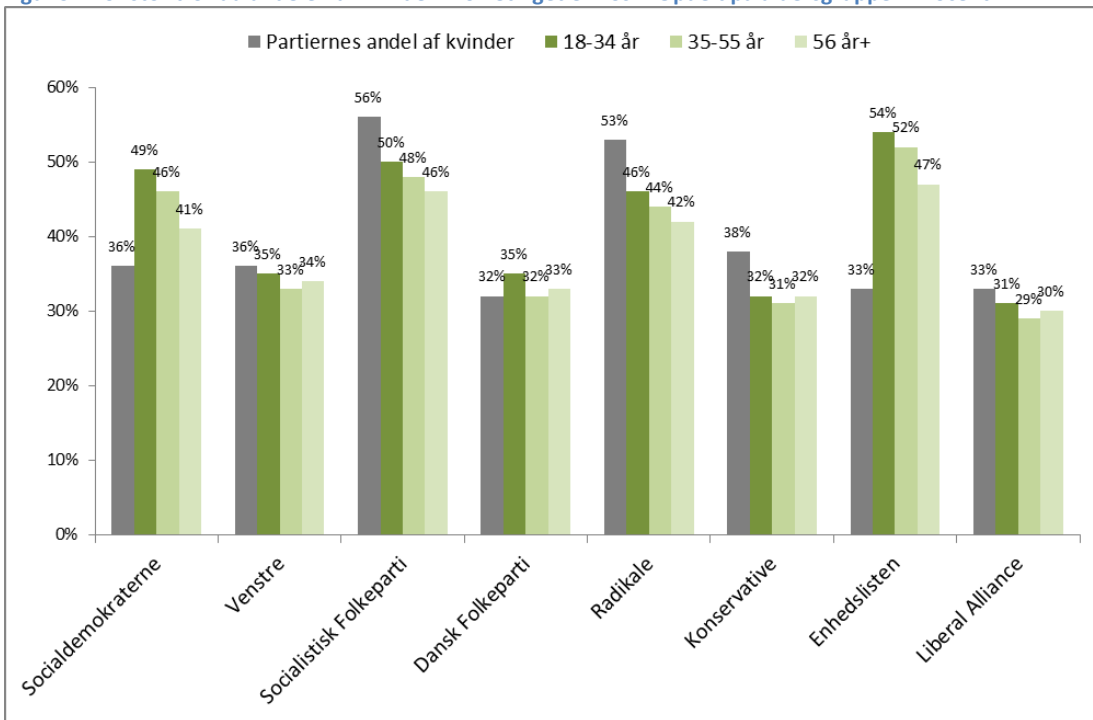

Når man opdeler danskernes gæt i forhold til andelen af kvindelige medlemmer i de enkelte partier på alder, viser det sig, at jo yngre man er, des højere vurderer man andelen af kvindelige folketingsmedlemmer er for de enkelte partier jf. Figur 9 og Figur 10. Denne sammenhæng er tydeligst i vurderingen af Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Radikale og Enhedslisten³.

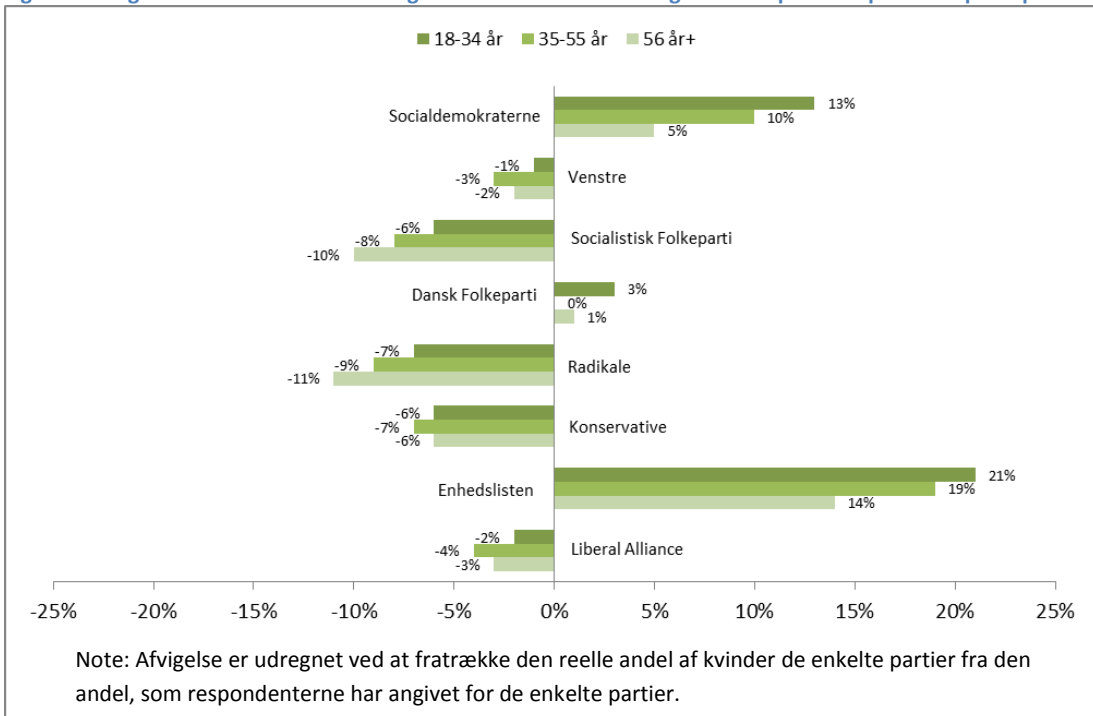
Når danskernes gæt i forhold til andelen kvindelige medlemmer i de enkelte partier deles op på uddannelse, viser det sig, at der ikke er nogen tydelige forskelle mellem uddannelsesgrupperne. Hvilket vil sige, at danskernes vurdering i forhold til andelen af kvinder i de enkelte partiers folketingsgrupper og i Folketinget generelt er uafhængig af uddannelse – sagt med andre ord, så er personer med en videregående uddannelse lige så gode eller lige så dårlige til at angive andelen af kvindelige folketingsmedlemmer, som danskere uden en kompetencegivende uddannelse eller med en erhvervsfaglig uddannelse.

³ Denne sammenhæng findes fortsat, hvis kontrolleret for politisk tilhørsforhold i form af henholdsvis Rød eller Blå blok i Folketinget.

Figur 9 Hvor stor tror du andelen af kvinder i Folketinget er hos... Opdelt på aldersgrupper. Procent

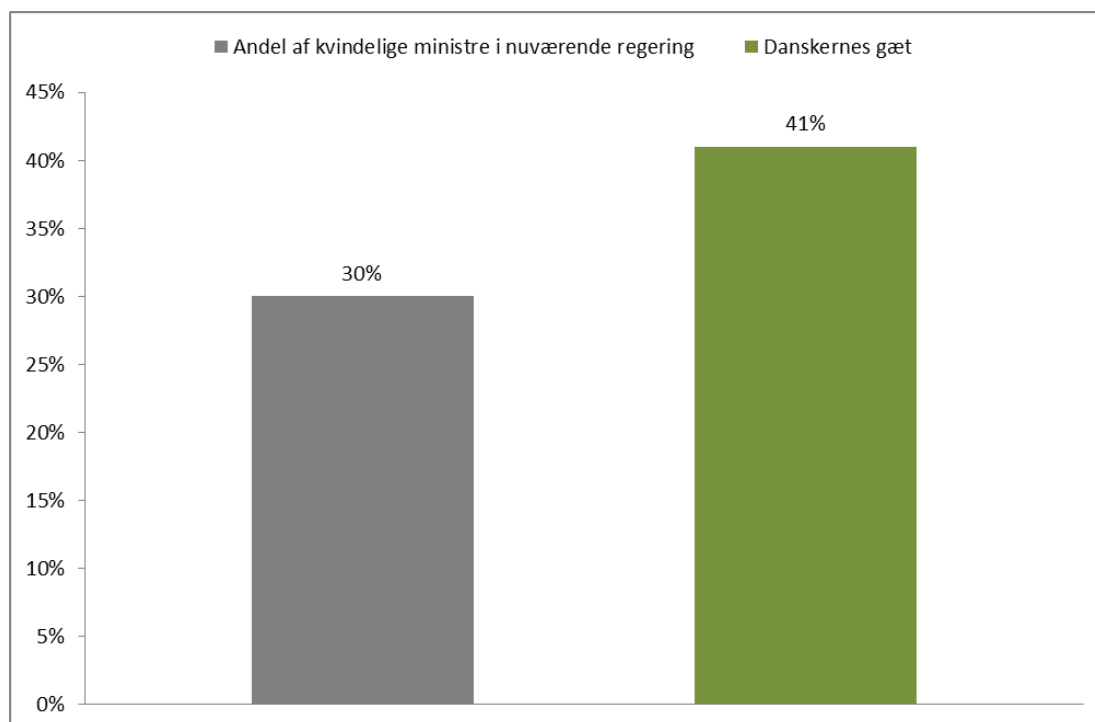
Figur 10 Afvigelse fra andelen af kvindelige medlemmer af Folketinget hos de politiske partier. Opdelt på aldersgrupper. Procent

Kvinder på ledende politiske poster

Figur 11 viser, at danskerne generelt set overvurderer andelen af kvindelige ministre i den nuværende regering. Forskellen er på hele 11 procentpoint, hvilket svarer til, at danskerne i gennemsnit tror, at der er 2 yderligere kvindelige ministre i den nuværende regering, end hvad der reelt er tilfældet.

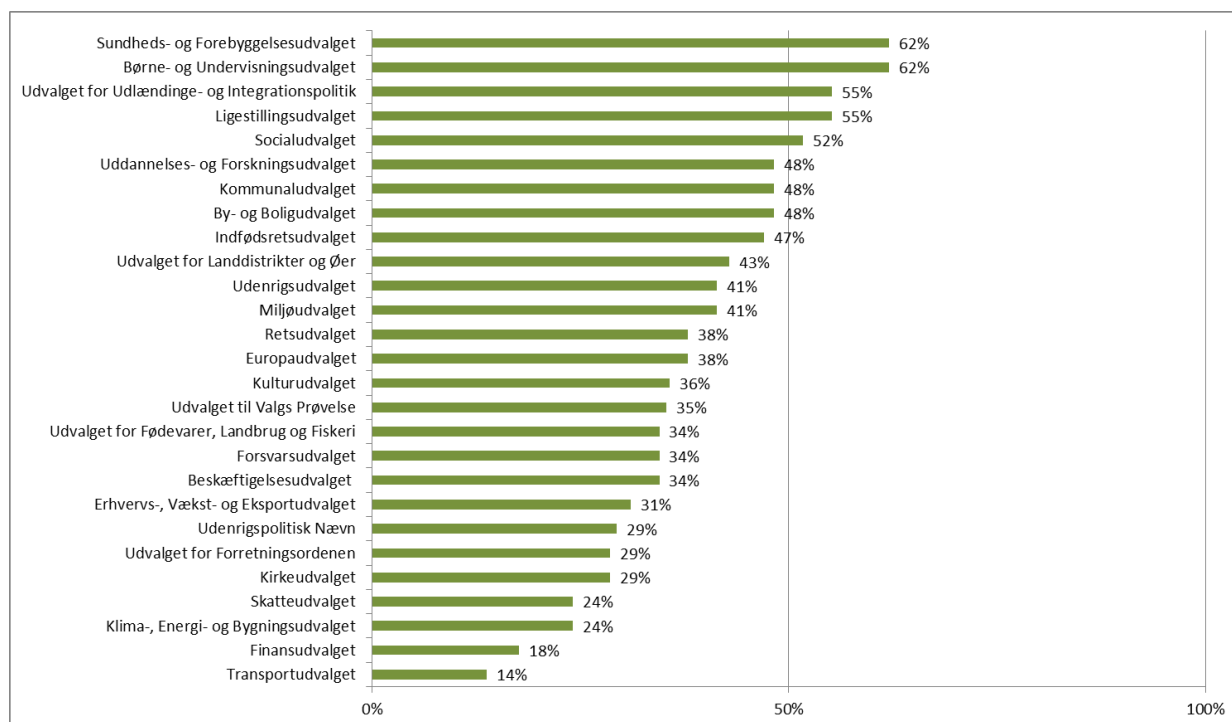
Figur 11 Der er 20 ministre i regeringen. Hvor stor en andel tror du er kvinder? Procent

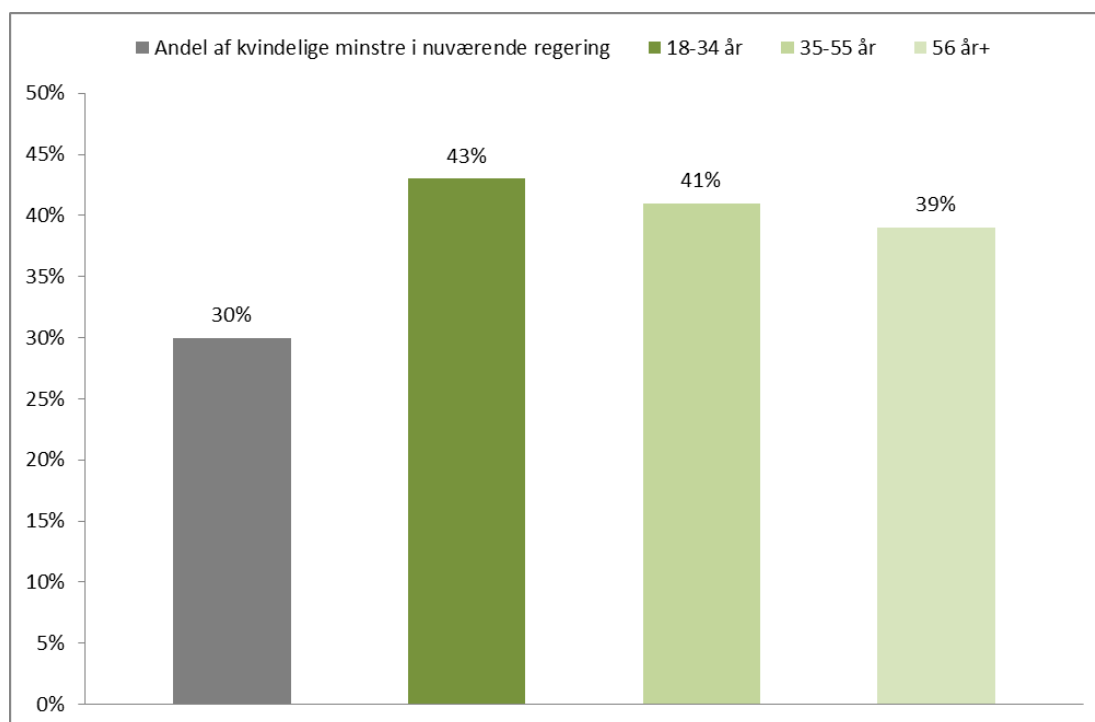
Opdeler man danskernes gæt i forhold til andelen kvindelige ministre på alder, fremkommer den samme tendens som i forhold til andelen af kvindelige folketingsmedlemmer i de enkelte partier, nemlig at jo yngre man er, des højere vurderer man andelen af kvindelige ministre til at være jf. Figur 13. Der er dog alene tale om en forskel på henholdsvis 3 og 4 procentpoint, hvis man sammenligner aldersgruppen af 18-34 årige med de to øvrige aldersgrupper.

Ser man på kønsfordelingen i Folketingets udvalg jf. Figur 12, så har de mandlige medlemmer af Folketinget have indflydelse på statens økonomi og infrastruktur, mens kvinderne i Folketinget vil beskæftige sig med undervisning, sundhed og forebyggelse. Mændene i Folketinget dominerer 21 af Folketinget 27 udvalg - og besidder 14 af de 17 plads i det indflydelsesrige Finansudvalg. I Folketinget som helhed er 39 procent af de 179 medlemmer kvinder, og kvinderne sidder tilsvarende på 40 procent af pladserne i de 26 udvalg

Figur 12 Fordelingen af mænd og kvinder i Folketingets udvalg⁴. Procent

Figur 13 Der er 20 ministre i regeringen. Hvor stor en andel tror du er kvinder? Opdelt på aldersgrupper. Procent

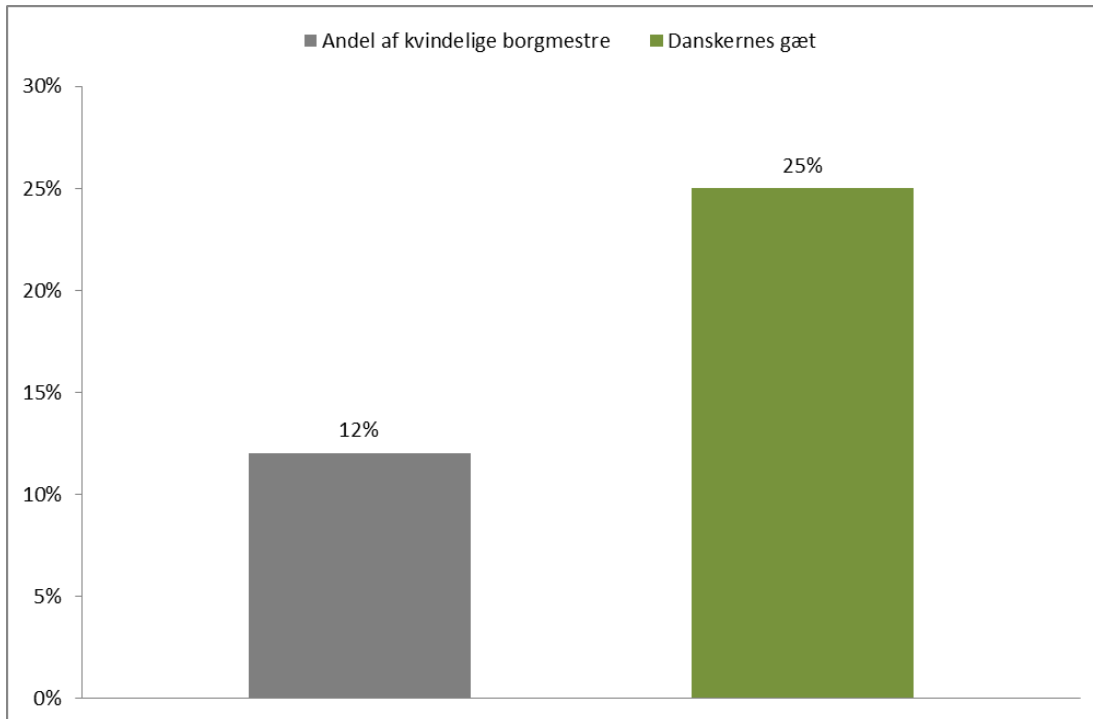

Der er en 13 procentpoints forskel på, hvor stor en andel af kvindelige borgmestere, danskerne mener der er, og så hvor stor andelen reelt set er i virkeligheden. Omregnes dette til borgmesterposter, så mener

⁴ Kilde: <http://www.ftf.dk/aktuelt/ftf-analyse/artikel/arbejdet-paa-christiansborg-er-stadig-koensopdelt/>

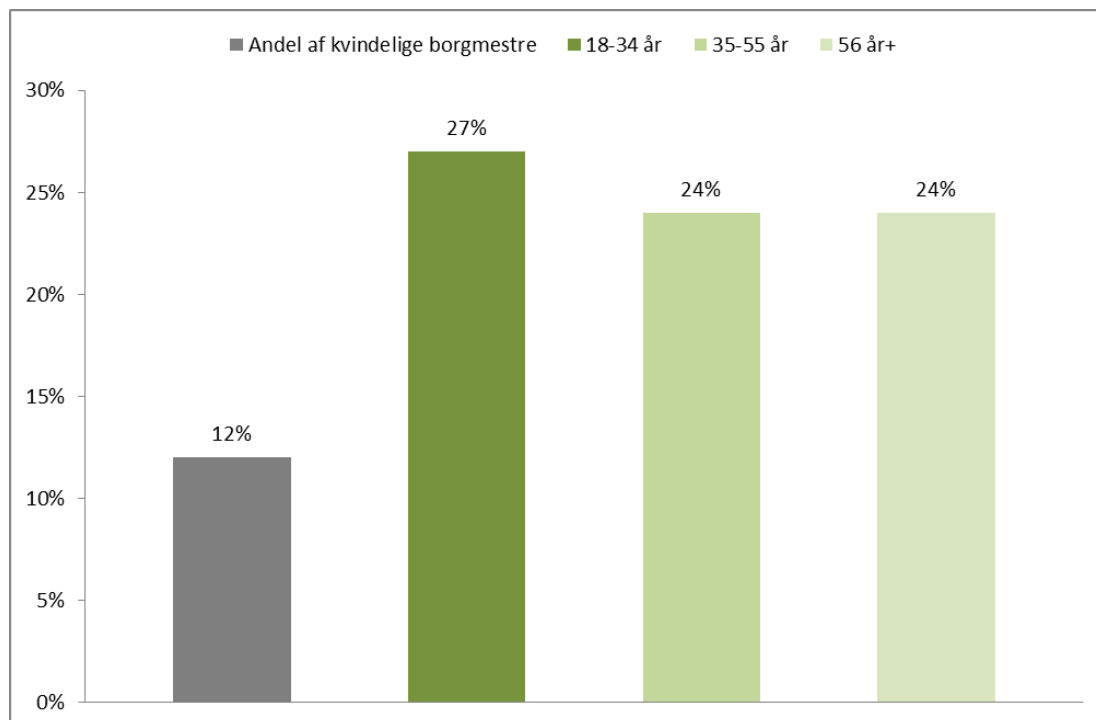
danskerne, at der er knap 25 kvindelige borgmestre efter seneste kommunalvalg, mens det reelle antal af kvindelige borgmestre er 13 ud af 98 mulige.

Figur 14 Der er 98 (over)borgmestre i hele landet. Hvor stor en andel tror du er kvinder? Procent

Opdeler man igen danskernes gæt i forhold til andelen kvindelige borgmestre på alder, fremkommer den tendens, at jo yngre man er, des højere vurderer man andelen af kvindelige borgmestre til at være jf. Figur 15. Variationen mellem aldersgrupper er begrænset til 3 procentpoint og samtlige aldersgrupper angiver, at andelen af kvindelige borgmestre er 100% højere, end hvad der reelt set er tilfældet.

Figur 15 Der er 98 (over)borgmestre i hele landet. Hvor stor en andel tror du er kvinder? Opdelt på aldersgrupper. Procent

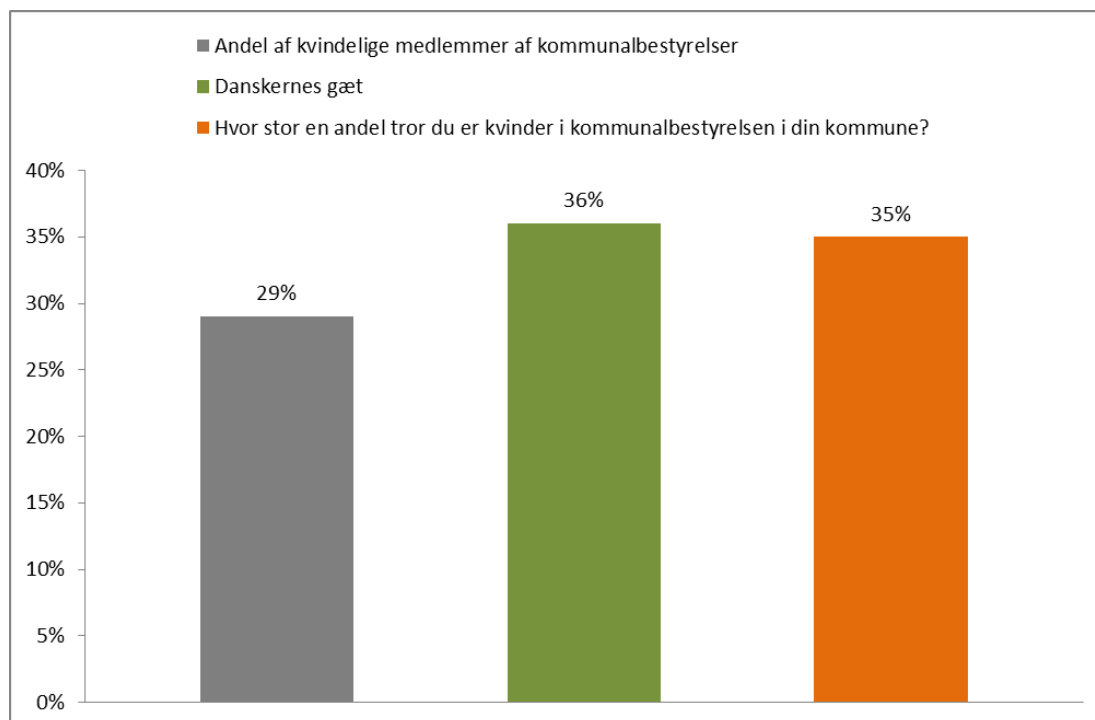

Kvindens repræsentation i kommunalbestyrelserne

Ser man på kønsfordelingen blandt byrådsmedlemmerne, så er der en tydelig diskrepans i forhold til det billede som danskerne har af den kønsmæssige sammensætning af kommunalbestyrelserne, og så hvordan andelen af kvinder reelt set ser ud jf. Figur 16.

Hvis man igen forsøger at omregner dette til antallet af byrådsposter, så vil en stigning i andelen af kvindelige byrådspolitikere på 7 procentpoint afføde yderligere godt 150 kvindelige byrådsmedlemmer – eller mere præcis en stigning fra de nuværende 727 til 880 kvindelige medlemmer af kommunalbestyrelserne.

Figur 16 Der er 2.444 medlemmer af kommunalbestyrelserne (dvs. de folkevalgte i kommunerne, også kaldet byråd). Hvor stor en andel tror du er kvinder? Procent

Hvis man beder danskerne angive andelen af kvinder i kommunalbestyrelsen i deres egen kommune, så er billedet marginalt tættere på virkeligheden, men fortsat overvurderer danskerne andelen af kvinder i kommunalbestyrelserne.

Kvindens repræsentation i et internationalt perspektiv

En tredjedel placerer Danmark med en lavere andel af kvinder i Folketinget end de andre nordiske lande jf. Figur 17, hvilket også er den rette placering, da både Sverige, Finland, Norge og Island har en højere andel af kvinder i deres lovgivende forsamling, end hvad der er tilfældet i Danmark. Dog er der i forhold til Island og Norge alene tale om en forskel på ét procentpoint, da begge disse lande har 40 procent kvinder i deres parlamenter mod Danmarks 39 procent kvindelige folketingsmedlemmer.

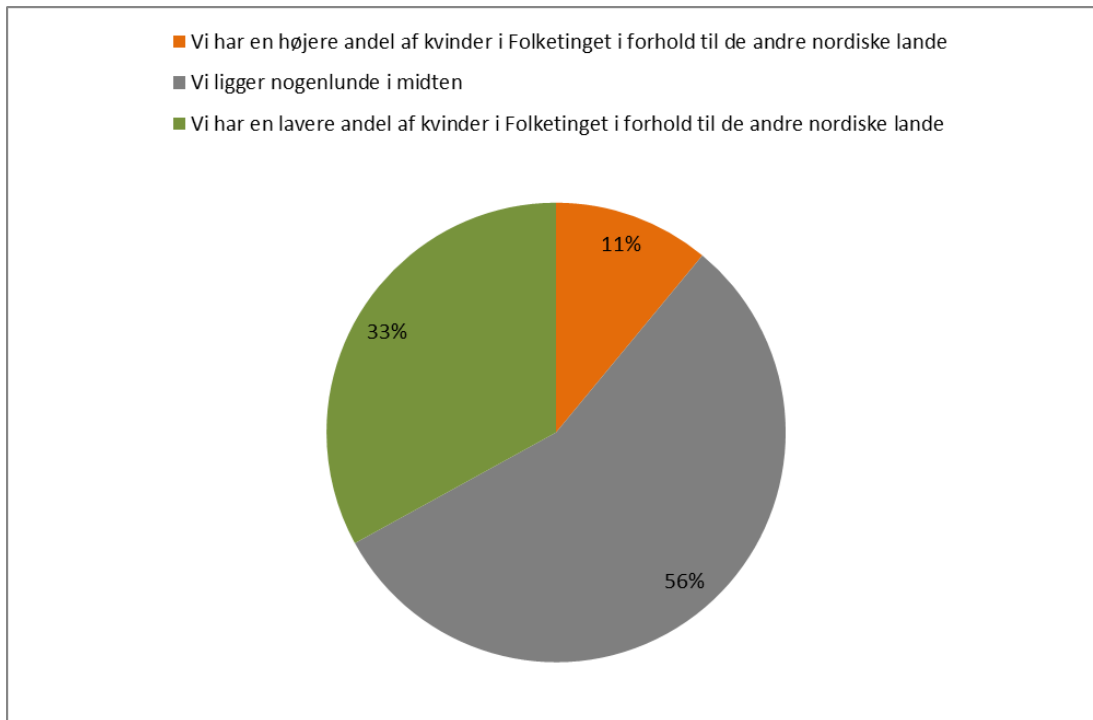
Omvendt placerer 67 procent af danskerne Danmark med en andel af kvinder i den lovgivende forsamling, som enten er højere eller placeret i midten af de øvrige nordiske lande. Heriblandt er det dog kun 11 procent, som mener at Danmark har en højere andel af kvindelige parlamentsmedlemmer end de andre nordiske lande.

Desuden præsenterer vi danskerne for en liste med en række europæiske lande og beder dem placere Danmark på denne liste jf. Figur 18⁵. Danskerne placerer i gennemsnit Danmark på en 5. plads lige over

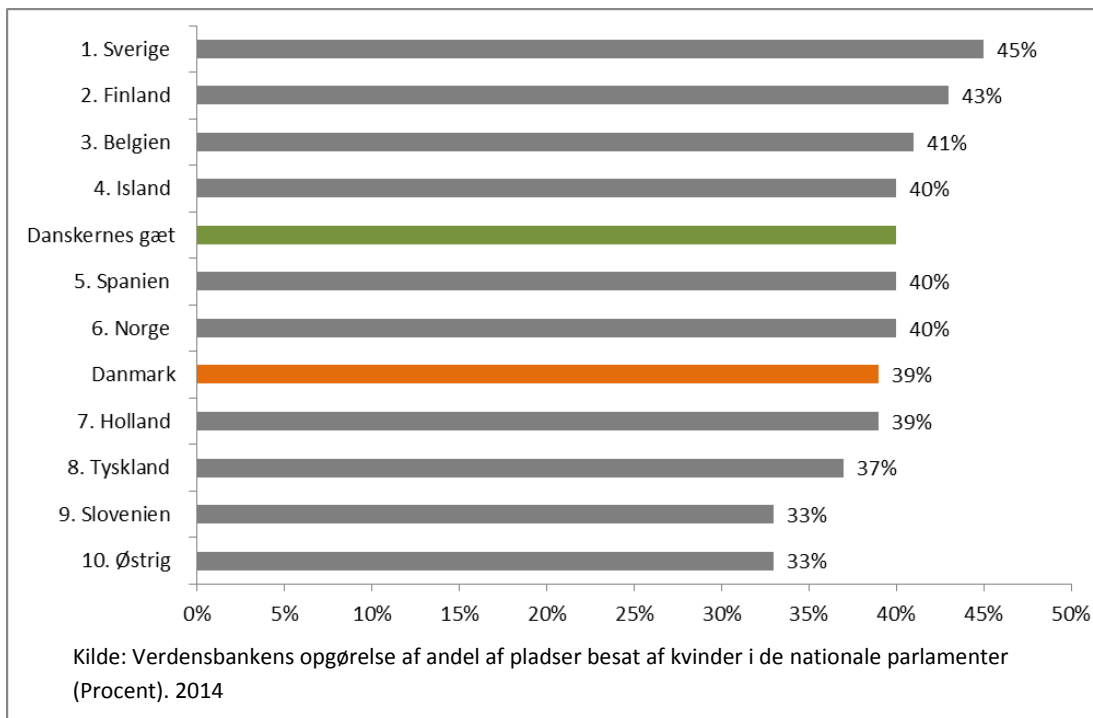
⁵ I spørgeskemaet bliver respondenterne dog ikke præsenteret for andelen for de enkelte lande, men bliver alene vist en liste på 10 rangerede lande, hvor nr. 1 er det land med højest andel af kvinder i parlamentet og nr. 10 er det land med lavest andel kvinder i parlamentet.

Spanien og Norge. Danmarks reelle placering i forhold til denne sammenligning er dog en delt 7. plads med Holland.

Figur 17 Når man ser på andelen af kvinder i folketinget/parlamenterne i de nordiske lande – hvor tror du så, Danmark ligger? Procent

Figur 18 Andel af pladser besat af kvinder i de nationale parlamenter. Procent

Placerer man Danmark i en større international sammenhæng, så rangerer Danmark på en samlet 16. plads ud af de 220 registrerede lande i Verdensbanken opgørelse over andel af pladser besat af kvinder i de nationale parlamenter. Listen toppes af Rwanda (64 procent), Andorra (50 procent) og Cuba (49 procent), mens Sverige er placeret på en 4. plads, Finland på en 8. plads, Island på en 12. plads og Norge på en 14. plads.